

Lærergerning 1960 i Torsted Skole

Skrevet 2009 af Finn Svendsen

Finn Svendsen 1960

Undertegnede var knap 22 år gammel, da jeg pr. 1. februar fik vikarjob i Torsted Skole. Jeg manglede på daværende tidspunkt et år i at afslutte min læreruddannelse fra Hjørring Seminarium. Det var en "enelærerskole" med kun et klasseværelse, og ved siden af klasseværelset med en større forgang imellem boede lærer Furbo i sin lejlighed sammen med sin kone. Grundet svagt syn måtte Furbo ophøre med lærergerning, men han boede fortsat på skolen, indtil de nogle måneder senere flyttede til Løgstøregnen. Som 22-årig var Furbo for mig den gamle lærer, men han var i øvrigt ikke ret gammel - ca. 60 - 62 år er jeg sikker på. De ældste af de elever, som jeg havde, er i dag jævnaldrende med Furbo! Det var ikke det letteste for Furbo at se på, at der kom mange vikarer, der kun var der meget kort tid. Jeg fik manganen en god snak med Furbos, da de som regel bød på kaffe midt på formiddagen.

Skolen er beliggende ude på landet vel ca. to kilometer øst den gamle hovedvej mellem Aalborg og Viborg ved Suldrup. Skolen ligger ca. midtvejs mellem to meget små bysamfund Torsted Mølleby og Torsted. I Torsted Mølleby var der i 1960 en smed og en købmand, der var meget aktiv, som jeg husker ham. Frits eller Friis Nyholm var navnet, og han havde, hvad jeg skulle bruge for at drive en skole f.eks. hefter, kridt, blyanter og ikke mindst tændvæske og en masse småting.

Lærer Furbo

Midt i januar besøgte jeg skolen uden for skoletid - jeg talte med Furbo, erindrer jeg. Jeg kunne godt se, at der for mig var visse vanskeligheder med at bo på skolen. Ovenpå var et kammer med en seng, et bord og en stol. Men det var vinter, sne og februar, og jeg var forvænt med centralvarme! Her var ingen varmekilde. I skolestuen var der en kakkelovn, som jeg fik et "varmt" forhold til på godt og ondt! Jeg kunne ikke se mig selv sidde og kukkelure på dette kammer, og resultatet blev, at jeg tog rutebilen fra Aalborg - ved Torstedvejen efter Suldrup stod min cykel parkeret på en landejendom, og så cyklede jeg de sidste par kilometer. Men kun få dage. Det duede ikke. Jeg syntes ikke, jeg kom betids nok til skolen tidlig om morgenen. Mange af børnene mødte op langt før kl. 8, og det var koldt! Ingen varme. Jeg skulle jo til at få liv i den kakkelovn, så der gik nok en times tid, før der var lunt; dvs. tæt på kakkelovn særdeles varmt, og ved vinduet! Det kan man selv regne ud, da mur mod øst var revnet - man kunne skimte lyset udenfor gennem væggen. Det var derfor så koldt, at eleverne de første ca. 45 minutter sad med overtøj på inklusiv hue, vanter og halstørklæde. Rutebil og cykel blev udskiftet, da jeg blev den lykkelige ejer af en Opel Rekord 1957 ved min fars hjælp. Nu kunne jeg møde op om morgenen, så jeg var der i fornøftig tid til at lukke elever ind og ikke mindst fyre op i det "skrummel". Første gang jeg prøvede, kom en stikflamme ud, så øjenbryn og hår blev lidt afsvedet. Uden en sjat tændvæske var det svært at få ild i ovnen. Man var ikke indstillet på fra sognerådets side at ofre noget på skolen overhovedet, for som man sagde til mig: Skolen lukker nu. Eleverne skal til Aarestrup, og det var der bestemt en god grund til! Men der gik tre år, erfarer jeg nu, før skolen blev lukket!

Den nu nedlagte købmandsbutik i Torsted Mølleby, hvor der kunne købes det fornødne for at drive en skole

Jeg har kikket lidt i de gamle protokoller. Der var 31 elever i foråret 1960. 17 elever i 4.-5.-6. og 7. årg., der samlet blev undervist mandag - onsdag og fredag 8 - 14. Den anden klasse bestående af elever fra 1.- 2. og 3. årgang de andre tre dage i samme tidsrum - man gik jo i skole også om lørdagen! Som man kan se, gik eleverne kun i skole hver anden dag, hvilket var meget usædvanligt. Min viden om den skolestruktur

med tilhørende pædagogik var ikke meget værd, og det var ikke just det, seminariets undervisning var baseret på.

Eleverne kunne fortælle mig, hvordan man plejede at gøre - og var jeg i tvivl, kunne jeg bruge Furbo som konsulent, så i løbet af kort tid forløb undervisningen i al beskedenhed på rimelig vis til glæde forhåbentligt for alle. I praksis var ældste klasse delt op fagligt i to grupper m.h.t. dansk og regning/matematik. Når jeg havde mundtlig regning med 4.-5. årgang, så sad 6.-7. årgang med skriftlige opgaver. Ulempen var i særdeleshed, at når jeg gennemgik nyt stof for den ene gruppe, så kunne jeg ikke samtidig hjælpe individuelt. Eleverne måtte uundgåeligt væbne sig med tålmodighed. I historie, naturhistorie og geografi spiller det næppe den store rolle, om man går i 5. eller 7. årgang, når forskellige emner bliver taget op.

Den anden klasse bestod af 1., 2. og 3. årgang. Det var en del vanskeligere, men der var også færre elever, så det blev undervist langt mere differentieret/individuel.

Timeplanen bød næsten sig selv - vi startede med morgensang og lidt bibelhistorie. Det var ret praktisk, for hvem kan skrive med vanter på? Vi havde også noget, som elever kaldte stuegymnastik dvs., man står ved sin pult og bevæger arme og ben m.m. efter en "gymnastiklærers" anvisning. Resten af formiddagen blev delt nogenlunde ligeligt mellem dansk og regning. Over middag tog vi emner op fra historie, geografi eller naturhistorie, eller hvad der var på tapetet!

Det ny skoleår startede 1. april, så i slutningen af marts havde vi skriftlige prøver i dansk og regning - fru Furbo var censor og kunne bevidne, at det gik ærligt og redeligt til. Mundtlig årsprøve husker jeg som var det i går! Pastor Harald Davidsen, Aarestrup, var som formand for skolekommissionen selvskreven, og sognerådsformanden Chr. Jacobsen gjorde også sin entre! Eleverne blev overhørt i to salmer, som de havde lært udenad - det "plejede" man, så jeg ville ikke lave om på det. Eleverne læste hver noget tekst op, ligesom de også blev overhørt i regnefærdigheder.

Pr. 1. april udskrev man så de elever, der havde overstået 7 års skolegang, men det var en overdrivelse, idet de jo kun havde gået i skole hver anden dag.

Pr. 1. april sagde man goddag til 2 - 3 stykker i 1. årgang - en lang skolevej var det for de små. I skrivende stund kommer jeg til at tænke på, at jeg ikke kan huske, at jeg har måttet hjælpe de små elever af eller i tøjet - de var meget selvhjulpne og praktisk indstillet. Jeg kan

ikke huske det, men jeg vil gætte på, at de små i 1. klasse bare slog følge med de ”store” i 3. klasse. Og det var så det.

Det var en meget billig skole at drive anno 1960. Jeg kan huske, at jeg søgte om et Danmarkskort, men nej! Men så viste Shell sig imødekommende og forærede skolen 32 Danmarkskort.

Vikariatet varede 3½ måned, og jeg var en oplevelse rigere! Et år senere sad jeg bag katederet på en skole i Aalborg, hvor de fysiske rammer for skole var noget anderledes. Altid varme i skolestuen - ingen daglig kamp mod mus - og kom der en snestorm på en lang skolevej - så ydede husene læ modsat de åbne marker ved Torsted Skole. Men når nu forholdene var, som de var i Torsted, så blev elevernes udbytte så godt som muligt. Eleverne var positive, meget direkte, som nævnt selvhjulpne og parat til at hjælpe andre.

Lige uden for passerende livets skole forbi: Bag skolen lå en ejendom, og markvejen dertil går lige øst om skolen. Degnen står med de små i skolegården, da Ole ca. 11 år gammel kører forbi på markvejen som fører af traktoren. Med en finger op mod kasketskyggen hilser han på degnen! Og næste dag! Da sidder den 11-årige Ole igen på skolebænken. Min månedlige hyre var kr. 1133, hvilket ikke var så ringe endda. Prisen for Opel Rekord'en var i øvrigt kr. 11.200 for at få det hele sat i perspektiv.

Torsted Skole kort før nedlæggelsen

Livets skole gjorde sig endnu en gang meget synlig. ”Kom maj, du søde milde”. Sognerådsformand Chr. Jacobsen kom en formiddag og lige ville snakke med mig i enrum. Romantikken havde holdt sit indtog på skolen rent fysisk uden for skoletid. Nogle havde fundet ud af, at kammeret ovenpå kunne bruges som elskovsrede, og det duede jo ikke! Noget af det sidste jeg foretog mig var at sørge for, at dette kammer blev afspærret, om jeg så må sige!

Pastor Harald Davidsen

Min tid som lærer i Torsted var ved at være forbi - pastor Davidsen var så venlig at anmode Seminariet, om jeg måtte blive helt til sommerferien. Det kunne ikke lade sig gøre - men skal ret være ret, så var jeg en gang i maj/juni vikar alligevel.

Jeg var glad for jobbet og kunne godt lide samspillet med eleverne. Forholdene var så fremmede for mig, at indtrykkene altid vil stå prentet i min hukommelse - og eleverne!

Jeg kan stadig huske en hel del af dem ved navns nævnelse.